

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavate naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od petrostopone petit-vrste po 12 h, če se oznamlo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Someščanje!

Dne 22. in 24. aprila 1903 vršijo se letosne dopolnilne volitve v občinski svet stolnega mesta Ljubljane.

Kandidatje narodno-napredne stranke so:

Za II. volilni razred:

ki voli dne 22. aprila:

Plantan Jvan,

c. kr. notar in posestnik na Dunajski cesti št. 11;

Senekovič Andrej,

c. kr. gimn. ravnatelj v Tomanovih ulicah št. 10.

Za I. volilni razred:

ki voli dne 24. aprila:

Seunig Jvan,

usnjari in posestnik na Starem trgu št. 7;

dr. Stare Josip,

c. kr. fin. prok. pristav in posest na Marije Terezije cesti št. 7;

Velkavrh Jvan,

posestnik v Komenskega ulicah št. 5;

Žužek Fran,

c. kr. višji inženir v p. v Gradišči št. 4.

Volilci, udeležite se volitve polnoštevilno!

Za odbor narodno-napredne stranke:

Dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški.

Idrijski klerikalci in realka.

Iz Idrije, 18. aprila.

Da so klerikalni dopisniki prav navadni lopovi, to je dokazalo zo pet »Dihur« z ostudnim napadom na našo realko. Ta dopis že ni več v okviru strankarskega boja, to je uprav atentat na naš zavod, na naše mesto in najbolj na korist vsega idrijskega prebivalstva. Tako bi ne mogel pisati niti najzagriznejši narodni nasprotnik. Nimamo besedi, da bi zamogli izraziti svoj gnjev nad takim početjem. Žal, da se narodna stranka vdeleže strankarskega boja premalo odločno in smo preveč pasivni v politiki, da zategadelj ni možno

to zopetno klerikalno lumparijo ožigosati na javnem shodu, da bi se zbranemu ljudstvu pojasnilo nadvsegrdo ravnanje »ljudskih« osrečevalcev, klerikalcev. Vemo, da bi drugod tak infamen napad na korist ljudstva vzbudil silni odpor, da bi si znalo dobiti ljudstvo samo zadostno zadoščenje. Tega pri nas ni možno, ker so klerikalni pristaši na duševno tako nizki stopinji, da ne morejo pojmiti klerikalnega delovanja, ker je narodno-napredna stranka, kakor že enkrat omenjeno, premalo agilna in ker opazujejo socijalni demokrati boj med nazadnjaštvom in napredno stranko le od strani, ako ga celo v korist prvega ne podpirajo. Ne preostaja nam tedaj drugega, ko da iz

nega povoda. Kakšni so telesni nagibi, povedala bi najlaže kaplana, ki sta slavila »zmagac« na kostanjeviškem shodu. Brez povoda pa se ne more nihče jokati, razun tragedov na odrin pijač bab.

Najprej se raztoži človeku, ko pogleda prvič v ta solzivi svet. Njegov prvi glas je jok. Nekaj mesecev se potem joka kar »iz navade«, pravzaprav da se do dobra privadi joku. V otroških letih so sploh solzne žleze na pol odprte, da se potoči »potok« solza, ako takega državljanu le mačka pogleda ali če se mu po kaže »solok prsta«. Trudnim sopremi je posebno po noči ta otrožja prirojenost kaj ljuba. Ko pride otrok v solo, začnejo pologoma delovati »telesni občutki«, ki provzročajo jok. Pozneje izpreša mladenkom in mla deničem »nesrečna« ljubezen marsikatero solzo. Ko pa stopi mladenka pred altar, pričakuje se od nje toliko solz, da ji podari najboljša prijateljica posebno rutico za solze. Z jokom si olajša srce za prihodnji po-

klic. Pri ženini bi ne bilo možato, se zolziti, zato pa požre marsikatero grenko, pravzaprav »slano«.

Solze so namreč slane, dasi ne tako močno, kakor juha zaljubljene kuharice. Kajti le 1% je v solzah soli in fosfata, 99% pa je čisto na vadne vode, tako da se res ni vredno človeku toliko mučiti, da iztisne ne kaj kapljic te malovredne tekočine. Pri človeku so solze v dveh žlezah, iz katerih se izlivajo po 8 do 12 odtokih pod zgornjo trepalnicu. Pa ne samo človek, tudi večina živalij ima solzne žleze, le dvoživke in ribe so tako srečne, da se ne morejo jokati, ko bi imelo še tako hudo srčno bolest, ker nimajo solz. Solze pa pri živalih niso ednake, drugačne so »mačkinje solze« in drugačne »krokodilove solze«. Zadnje pretakajo pri nas tudi klerikalci, kadar se posebno žaloste nad liberalnimi grehi.

Solze se tudi različno taksirajo. Dočim so pri otrocih malodane brez vrednosti, so ženskim solze tudi po ceni, a za zakonske može

razimo na tem mestu svoje ogorčenje. Vemo sicer, da list, kateremu na čelu stoji Štefan, in v katerega dopisuje Koblar, ne more škodovati dobrimi stvari, a javnost naj izve, kako podli so naši klerikalci, s kakimi ničvrednimi individui se mora boriti narodno-napredna stranka v Idriji.

Povod napadu na naš zavod, na katerega sme biti ponosen vsak Idrijčan, je klerikalnemu poštenjaku sklep naprednih mestnih odbornikov, da se ustanovi za ta zavod pripravni tečaj. Čakali so klerikalci precej časa na priliko, da vržejo svoje smrdljivo žveplje na mestno realko, saj so ob ustanovitvi pihali, kakor razlučeni gadje. Sedaj so našli to priliko z imenovanim sklepotom ter se izbluvili. Radi bi podali v celoti čitaljem dopis tega krščanskega socijalnega (!) glasila, da spoznajo vso klerikalno hudožijo, da ne bi potratali preveč prostora. Zanaja se, da prinese »Jednakopravnost« temeljito sestavljeni poročilo gosp. realčnega ravnatelja na mestni odbor zastran ustanovitve pripravnega tečaja, iz kojega bo pojasnjena potreba ustanovitve tega, hočemo tukaj navesti še drug moment, ki se sicer v imenovanem poročlu ne omenja, a je vendar v dokaz potrebe tečaja uvaževanja vreden. Pri nas imamo ljudsko šolo vsled nebržnosti ministra in dežele v takem stanu, da ni, možno tudi vzpriča napora nekaterih učnih moči računati na dobre vsphe te šole. Prenapolnjeni razredi, pomanjkanje učnih moči, nezadostna učna sredstva, vse to je krivo, da naša c. kr. ljudska šola, nekdaj sloveča, propada bolj in bolj. Da je temu res tako, priča nam realka, pričajo nam dijaki, ki študirajo izven Idrije. Res je sicer, da nimajo druge srednje šole na Kranjskem pripravnih tečajev, a v Ljubljani imajo vadnico ter tam, kakor drugod dobre ljudske šole. A četudi bi imeli dobro ljudsko šolo, bi ne bila s tem odstranjena potreba ustanovitve pripravnega tečaja, ker ljudske šole nimajo namena, pripravljati mladino za srednje šole, pač pa ji dati nekaj splošne izobrazbe. Kar se pa tiče stroškov za ta tečaj, nas

zelo veseli, da morajo radi ali neradi prispevati tudi klerikalci za izobrazbo mladine, da jim ne bo priliha le farška malha in škofovška sredstva za poneumnjevanje ljudstva trdo prisluženih novcev iz žepa. Glavni infamen napad pa je koncem dopisa, katerega podajamo doslovno: »Dihur« piše: Utonili s svojo realko še ne bi radi. To pa vendar spoznajo, da ako ne bodo na kak umeiten način vzdržavali svojega zavoda, jim bode zavod gotovo vsled sušice propadel. Idrija je premajhno mesto, da bi moglo po naravnih potih leta za letom napolnjevati obširne prostore v novem realčnem poslopu. Verujte mi, gg. liberalci, da bi ne bilo prav nikakoga pripravljalnega tečaja potreba, ako bi imela Idrija svojo gimnazijo. V gimnazijo bi pač ne bilo treba siliti vseh zmožnih in nemoznih, kakor jih morate sedaj, ker bi v gimnaziju tudi ostala Notranjska in srednja Goriška poslali precej dijakov, med tem, ko je v realki sedaj prav malo ptujcev. No in ker se liberalci grozno boje, da bi vsled pomanjkanja dijakov lahko njihov, s toliko samohvalo ustanovljen zavod propadel, zato je treba tu priteči na pomoč s pripravljalnim tečajem, ki bode zopet davkopljevalci pulil trdo prislužene novce iz žepa. Pa kaj to liberalcem, da le oni prehitro ne utonejo s svojo realko. Oni hočajo plavati še dalje, čeprav se morajo pri tem oprijemati tudi žepov klerikalnih davkopljevalcev.

Toda liberalci ni edino le gojenji vzrok napotil do tega koraka,

temveč prisilili jih je k temu činu še nekaj drugega. Ko so ustanavljali realko, so po vseh svojih listih bobnali med svet, da bo to prva slovenska realka. No, mislili smo si tedaj, ako že drugega dobrega ne bo pri tem zavodu, bo vsaj to, da bo popolnoma slovenski, saj vedno zahtevamo slovenske srednje šole in v zadnjem času že celo slovensko vseučilišče.

Toda, glejga spaka, v tej prvi slovenski realki znajo otroci premalo nemško. Ali ni to čudno?

Ali naj potem liberalcem še verujemo,

da je to slovenska realka, ako profesorji trdijo, da prineso otroci pre-

malu znanja v nemščini iz ljudske šole? In tu tiči drugi vzrok, zakaj je treba v Idriji pripravljalnega tečaja, katerega drugod na Kranjskem ne potrebujejo. Ta pripravljalni tečaj bo le neka ponemčevalnica naše slovenske mladine. Pa kaj to našim liberalcem, saj so z izdajalcji Jesenic in Tržiča istega mišljenja! V »Jednakopravnosti« sicer pravijo, da so storili »zopet korak dalje na polju prosvete«, mi pa pravimo, da ste storili »korak dalje na polju narodnega izdajstva«.

Iz teh vrstic se spozna vso pročpalost in hinavščino teh ljudij. Tako pisati zamore le kak »zegan« človek, ki je izgubil vsako poštenje in se potopil popolnoma v »katoliško« moralu. Spominjam se, da je bil med prvimi nujnimi predlogi, ki jih so stavili klerikalci v deželnem zboru, tudi oni za podržavljenje naše mestne realke. Razumen človek pa mora vedeti, da prevzame država le take zavode v svojo oskrbo, o katerih spozna, da so v resnici potrebni in v vsakem oziru popolni. Sedaj pa pride »Dihur« s tako infamijo ter pravi, da bo zavod vsled sušice propadel. Ni li to najgrša hinavščina? Zavod, ki ima sto učencev že v prvih dveh letnikih in to skoraj samo domačih, bo na sušici propadel! To je pa le goreča želja klerikalcev, a se jim gotovo nikdar ne izpolni. Dosedanji obisk je popolnoma zadovoljiv, čeprav je klerikalna gospoda delala na vse možne načine proti realki, in se od naše strani ni nič storilo, da bi se povečalo število realcev, ker prostori prvi dve letnikov niso tega dopuščali. Idrija je premajhno mesto, vpijojo, in vendar je s 6000 prebivalci izvzemši Ljubljano skoraj trikrat več, ko vsako drugo na Kranjskem. V realko se ni sililo prav nobenega in prav nič ne reflektiramo na zunanje dijake, ker »liberalni gospodje« je niso ustanovili za to, ampak ustanovili so jo domačemu delavstvu, katero vzpriča svojega slabega gmotnega stanja ne more pošiljati svojih sinov in tuja mesta, kakor store to lahko klerikalni magnati. Prav nič se liberalcem ni treba batiti, da bi s svojo realko utonili, pač pa lahko

LISTEK.

Jok.

Dež za solncem mora biti, Za veseljem žalost priti.

Seveda se to dvoje v življenju hitreje vrši, kakor moj popis »Joka« za »Smehom«. No, pa saj tudi Kretanov pravi, da ni naglica nikjer prida; zato pa pusti »bravec« še vedno čakati na nadaljevanje svojega »epilegca«: »Še živim!«

Kaj je jok? Odgovor je lahek: pretakanje solz. Ta eksperiment si lahko vsakdo sam privošči, ker ima vsak človek polne solzne žleze. Treba se le spomniti na kak posebno žalosten dogodek, da je n. pr. tašča ponesrečila, pri tem se stisnejo čvrsto trepalnice in solze pritečejo iz žlez po odvodnikih pod zgornjo trepalnico. Vse drugo se samo ob sebi pridruži. In pred seboj imamo pristno podobo prebivalca solzne doline.

Kakor pri smehu, je tudi pri joku treba ali duševnega ali teles-

zelo drage. Dostikrat veljajo nov klobuk, če ne celo obleko. Na nekateri ljudi imajo tuje solze posebno moč, tako da vprilo solz ne morejo odreči nobene prošnje. Včasih so solze tudi nalezljive, posebno pri mehkočutnih ljudeh, ki se veselijo z veselimi in tugujejo z žalostnimi.

Ako pri tem le ne pride mošnječ v poštev!

Posebno virtuožno se je znal jokati prorok Jeremija, ko se je »skobacal« na razvaline mesta Jeriha. Tudi o Kristusu se pripoveduje, da se je izjokal nad Jeruzalemom ter pred svojo smrtjo na Golgoti. Svetemu Petru pa je šele petelin izvabil solze. O nekaterih tiranih, kakor o Neronom, carju Ivanu Krutem itd. pa pripoveduje zgodovina, da sploh niso imeli solz.

O joku so razne stopnje: otroci in tercijalke se kremžijo in slinijo, pritajeno jokanje se imenuje ihtenie, glasno pa tuljenje. Izmed neorganičnih bitij se solzi le vinska trta; pri znanem pobožnem puščavniku pa se

je celo kamenje jokalo, ker ga ljudje (puščavnika namreč) niso marali poslušati. Zadnje se pripeti i dandanes marsikateremu kranjskemu Razdrahu, toda kamenje se solzi le še ob južnem vremenu.

Največ solza se potoči ob pogrebih, posebno ako je napravil ranjki ali ranjka »pravično« oporoko. Pri revnih zagorskih Hrvatih, kjer navadno ni kaj zapuščati, pa je običaj, da si najamejo posebno starko, ki opravlja mesto sorodnikov ta posel dva dni pred mrtvškim odrom in potem pri spremstvu od doma na pokopališče. Človek baje ne bi imel večnega pokopa, ako bi ne slušal na zadnjem potu iste »godbe«, kakor si jo je napravil pri vstopu v svet. In to je vzrok, da si marsikateri sentimentalni skopuh na stara leta izbere vendar le družico, češ, da se bo vsaj kdo jokal za njim. Seveda dobri potem na grob le mačje solze, ker se sebična vdova k večemu le zato solzi, ker je ni ostavil že poprej, ko bi še bila lahko izbirala »po svojem srcu.«

klerikalci po realki utonejo. Razume se, da bi klerikalci najraje videli, da bi ne šel nihče v šolo, ker ljudstvo mora zabito ostati, da se ga bo lahko še nadalje izrabljalo. Naj se rajše pripravlja naša mladina za prisilno delavnico, čemu treba šole, za katero morajo tudi klerikalci prispevati! Kar se pa gimnazije tiče, dobili bodo drugo leto škofovo in tja hote poslali lahko vse svoje sinove, ker tam bodo gotovo vsi brezplačno preskrbljeni, le verjemite in zanašajte se na farško požrtvovalnost. Veseli boste, da se je v Idriji ustanovila realka, bo vsaj škofova gimnazija bolj bolna, in mi ji ne bomo prav nič zavidali.

Največja budobja pa je trditev koncem tega sramotilnega dopisa, da bo tečaj le ponemčevalnica naše mladine. Grš pač že ni možno obrekati, to presega že vse meje! Pa vemo, za kaj se gre. Klerikalci vpravorili so z velikim vpitjem zadnji čas prav navaden »svindel« z nemško zvezzo, a ker se slovenski svet ni zmenil za prazno vpitje, jezi to klerikalce najbolj in sklenili so, da se morajo proglašiti vsi liberalci za narodne izdajice. Nič se ni bobnalo o naši realki po svetu, a s ponosom in radostjo povdarjam, da je idrijska realka prvi tak slovenski zavod, na katerem se ne čuti slovenski dijak kot gost, ampak je domačin ter ni odvisen od laških ali nemških profesorjev milosti. Priznamo, da dijaku prav nič ne škodi, ako se dobro izvežba v nemščini, saj več jezikov, če se zna, več se velja. Tudi Arkotu bi ne bilo nič škodilo, ko bi se bil v nemščini malo več izobrazil, da mu nemškega govora v »Casini« ne bi bilo treba slovenski nadaljevati. Značilno je tudi za narodno prepričanje naših klerikalcev, da »Lažnjivec« ravno isti dan, ko nam »Dihur« očita narodno izdajstvo, poroča o nemškem predavanju Payerjevem, ki je obstajalo iz nekaj »indianaric«, kakor bi bilo to nekaj izvanrednega. V parterju je videl »Lažnjivec« dopisnik samo nekaj sedežev praznih, kakor smo poučeni, pa ni bilo v parterju na sedežih in stojšču do dvajset oseb. Da je tako poveličevalno poročal o tem nemškem predavanju, za katero so bili lepaki tudi le v nemškem jeziku, je dokaz, kako navdušen je »Lažnjivec« za slovensko stvar. Klerikalci so v resnici posebljena hinavščina v vsakem oziru.

Napad na našo mestno realko je izšel v najobskurnejšem slovenskem listu in ji zategadelj ne more prav nič škodovati. Klerikalci pa si lahko zapišejo v svoj črni album eno lopovščino več.

O razpustu francoskih samostanov.

Francoska vlada je skoraj popolnoma dobojevala boj proti klerikalnim, nepostavnim naselitvam. Klerikalno časopisje celega sveta sicer kriči s francoskimi klerikalci vred, kaka vnebovpijoča krivica se godi francoskim samostanskim zavodom. Toda to je predzna laž. Postavno ustanovljenim kongregacijam se niti lasu ne skrivi, pomedlo se je le z nepostavnimi, t. j. takimi klerikalnimi zavodi, ki so se naselili brez dovoljenja drž. oblastev, ki tedaj nimajo postavne podlage za svoj obstoj. Take samovolje, kakršno so uganjali do sedaj francoski redovi, bi niti klerikalna Avstrija ne trpela. Celo pri nas imajo politične oblasti in dunajska vlada govoriti tehtno besedo, preden se ustanovi kje jezuitski ali dominikanski samostan. Francoski menihi pa niso nikogar vprašali, temu so ustanavljali samostan za samostanom, samostanske gimnazije, liceje, bolnišnice, konvente, tovarne in na stotine ljudskih šol. In vendar je imela klerikalna stranka do ministrstva Waldeck-Rousseau tolik vpliv na predsednika Faureja in voditelje armade, da bi se ne bilo odreklo nobenih taki prošnji.

Pa tudi potem, ko je Waldeck-Rousseau predlagal v zbornici preiskus autorizacij samostanov, ni bilo nevernosti za obstoj istih. Ako bi se bili klerikalci zakonu podvrgli ter prosili za

državno priznanje, ne bilo bi se jim odreklo. Toda klerikalci so se bili preveč razvadili v svoji oblasti ter niso nele prosili, temuč so naravnost grozili z ljudskim puntom. In tedaj je prišel odločni Combes, ki je uvidel, kaka nevarnost bi nastala za državno avtoritet, ako bi se kazala vladu popustljivo. Sedaj so začeli klerikalci sicer prosiči, toda bilo je prepozno. Zbornica je zavrgla vse naknadne prošnje ter sklenila brezpogojno razpustiti vse nezakonito ustanovljene samostane z njihovimi zavodi vred.

Razun nahujskih in fanatiziranih kmečkih prebivalcev se ni nihče resno upiral državni eksekuciji proti samostanom. Tudi rimska kurija je molčala. Ne morda iz slabosti proti republike, ne iz državljanke, diplomatične zmernosti, temuč ker je francoska vlada postopala strogo na podlagi konkordata. Papež Pij VII. je sklenil s Francosko leta 1801 konkordat, s katerim se je Francoski dovolilo vrhovno državno nadzorstvo nad duhovnimi zavodi. Isto pravico je moral dovoliti celo konkordat Avstriji, ki se je sklenil leta 1855 v znamenju popolne zmage klerikalizma. Vatikan se tedaj ni vmešaval v klerikalne boje na Francoskem, ker bi se s tem zapustilo mednarodno pravno stališče ter bi se provzročilo še hujše klerikalno protigibanje.

Postopanje francoske vlade pa se tudi ne more imenovati brezobzirno. Ljudstvo vsled odprave samostanskih šol in bolnišnic ne le ne bo nič trpelo, temuč celo pridobilo. Bolnišnice in šole ustanovi istočasno država, kjer seveda ne bodo nastavljeni menihi in nune, temuč posvetni strežniki in strežnice ter posvetni učitelji.

Vstaja v Macedoniji.

Včeraj in danes obhajajo pravoslavni svojo veliko noč, ki naj bi po raznih zatrilih bila začetek splošne vstaje. Od smrti konzula Ščerbine je na Balkanu nastala usodna napetost. Že se slišijo tu in tam naravnost trditev o bližajoči se vojni. Z druge strani se sicer zatrjuje, da se Avstro-Ogrska in Rusija le pripravlja, da pomagata Turški pri zatrencu revolucionarskega gibanja v Macedoniji in arnavtih nemirov v Stari Srbiji ter da se izvedejo reforme. Govori se tudi, da se v ta namen mobilizuje mornarica Črnega morja. Albanci se vedejo zelo oblastno. Poslali so sultani protest proti napovedani ustanovitvi novih sodišč. Protest je podpisalo 104 odličnjakov iz Skutari med njimi več katolikov in pravoslavnih. Nadalje zahtevajo, da se jim prizna pravica, določiti vrhovnega guvernerja ter voliti duhovne sodnike. Nedavno se je vršil več ur trajajoči boj med 65 ustaši in dvema bataljonoma turških vojakov blizu mesta Kočane. Vstaše je vodil rezervni častnik Todor Šajev. Vojaki so vstaše obkolili, a v mraku so vstaši pritisnili Turke proti reki Bregalnici. Turški vojaki so začeli bežati ter jih je mnogo utonilo. Na bregovih reke in v vodi sami so našli pozneje nad 100 mrtvih. Vstaši so izgubili 15 mrtvih in 22 ranjenih. Od septembra 1. l. so izgubili Turki 300 orožnikov v bojih z ustavskimi četami. Z vsakim dnem prihajajo v Solun turške ladje z vojaštvom iz Male Azije. Vojaštvu se takoj razpošilja z železnicami v vilajet Kosovo.

Politične vesti.

O političnem položaju. Vesta teden se bodo vršila pogajanja med ministrskim predsednikom Körberjem in Rezekom ter češkimi voditelji, da se prepreči grozota češka obstrukcija, o čemer bodo sklepali mladočeški zaupni možje prihodnjo nedeljo. Körber je že skušal posredovati pri nemških voditeljih glede češke zahteve, t. j. ustanovitev češkega vseučilišča na Moravskem. Nemci pa so kategorično izjavili, da tega ne pričustvajo niti za istočasno ustanovitev nemškega vseučilišča za Moravsko. Preostaja le vladno posredovanje za srednji pot iz zagate. Vlada stoji na stališču, da bi pomenila ustanovitev češkega vseučilišča na Moravskem kronanje sporazumljenja med Čehi in Nemci.

— Nižjeavstrijski deželnih zbor je sprejel brez debate budgetni provizorij ter razveljavil izvolitev poslanca Schmidla, ker so se pri njegovi izvolitvi prigodile velike nednosti.

— Dvoletna vojaška služba. Potrujuje se veste, da je začelo vojno ministristvo že revizijo brambnega zakona. Podlaga taki reformi bo vpeljava dvoletnega službovanja. Nadalje se predloži opetno zvišanje rekrutnega kontingenta, kar bo pač v zvezi z dvoletno službo. Za dvoletno službo se je izreklo vrhovno armadno vodstvo in tudi sam cesar.

— O papežu poročajo berlinski listi, da mu polagoma poje majno moč. V vatikanskih krogih se boje, da nastopi že v prihodnjih mesecih sprememb na sveti stolici. Vsled tega listi opozarjajo, da morata Nemčija in Avstro-Ogrska delovati z naglico na sklicanje konzistorija, da dobita za trozvezje tri zelo važne glasove.

— Proti cesarski himni. V pršem mestnem svetu je predlagal odbornik Vaniček, naj godba obožene mešanske garde mesto cesarske himne pri slovenskih prilikah igra le češko narodno himno »Kde domov muje«. Predlog se je izročil posebni komisiji.

— Odstop ministra Prinetta. Iz Rima je prišla zanesljiva vest, da je podal italijanski minister zunanjih zadev, Prinetti, odstavko zaradi slabega zdravja. Ministrski predsednik Zanardelli je bil vsled tega tako osupnen, da dalje časa ni mogel besede spravgoriti. Prinetti je posle prevzame najbrže admiral Morin.

— Podkupljeni francoski poslanci. Kartuzijanci so obdolžili nekatere radikalne francoske poslance, da so se ponudili glasovati proti odpravi kartuzijanskih samostanov, ako se jim plača 2 milijona frankov. Vrše se preiskave, a skoraj gotovo je vse skupaj le klerikalno maščevanje.

Dopisi.

— Iz Tomišlja. Tomišljski beneficijat Knific je svojim ovcam in košturnom duševni in večkrat tudi — telesni oče, — pa tudi največji dobrotnik le — sam sebi! Ker nima svoje fare, ki bi jo molzel, ima pa svoj konsum v Tomišlu, ki ga molze, a tudi Tomišalce, a slepci tega ne vidijo, počasi bodo pa seveda videli in — čutili. V tomišljskem konsumu je Knific neomejen gospodar; pa tudi talent ima, kar bomo takoj dokazali. Beneficijat Knific pa tomišljski konsum sta dve zanimivi figuri. Čudno je n. pr. pred vsem to, da kurat Knific vso svojo bero, ki jo nafehta, vso v konsumu proda, denar pa seveda spravi. V konsumu je on v eni osebi vse: poslovodja, ki »gschäft« vodi, in komi, ki prodaja, seveda ima za za kratek čas nastavljeno notri tudi eno moč, po navadi najrajše — žensko. To se ume samo po sebi. Ali oba vkljupi ne razumeta delati računov — počtenih namreč, saj bilanca jima gre na vadno — »glih za glih«, največkrat je dobiček k večjem 3—4 K težek, katerega pa mogoče tudi Knific kar sam založi! Računov ne dela, kakor bi moral, predsednik sam, ki je mlad in neizkušen mož, ampak jih, kakor budobni svet govori, dela kar Knific, bolj »po vrhu« seveda. Čuje se pa zdaj, da bodo odborniki odstopili, ker ni noben še bogatel do zdaj, kakor je ob ustanovitvi Knific enemu in družemu preroval. Bati se je torej, da bo kar naenkrat tomišljski konsum sfršal v zrak in ž njim tudi delnice članov, »žagen« bo pa šel v — Knificev žep. Čudno ne bo to, če se pomisli, kako se v tej štacuni prodaja. Ni dolgo tega namreč, ko so prodajali notri moko, ki so jo sami plačali po 9 kr. kilogram, prodajali pa 6 kr., torej 3 kr. v zgubo, itd. Pa Knific ima prav, da vse sam delna in tudi »revidira«, vsaj sam spravi honorar, tako bi moral pa falsifikatorju bilanc, psevdorevisorju Pelcu od »Gosp. Zvez« tudi

— Še 8 kron odriniti na dan za revijo in futrat ga. Ljudje pri »Gosp. Zvez« veliko kmetu požro, Knific ima prav, da vodi sam konsum, To mišljeno pa — za nos!

Falzificirana bilanca posojilnice in hranilnice v Poljanah nad Škofjo Loko.

— »Gorenje« piše: Pred nami ležito računska zaključka posojilnice in hranilnice v Poljanah nad Škofjo Loko za 5. in 6. upravno leto 1900 in 1901. Kako sleparški znajo naši klerikalci sestavljati bilance, hočemo nekoliko podrobnejše razložiti zadnji računske zaključek za leto 1901.

Upravno leto 1900 zaključuje s saldom v blagajni K 675742. S tem blagajniškim preostankom nadaljevati bi se moralo prihodnje upravno leto 1901, toda naši svedeci niso bili zadovoljni s tako majhno gotovino, postavili so v denarni promet leta 1901, ne brigajoč se za saldo iz prejšnjega leta, novo gotovino kron 1075798. Od tod so kar čez noč do bili celi K 400056 več v blagajno?

Vrednost inventarja v letu 1900 izkazuje K 69991. Prihodne leta nakupili so ga za K 2930 in koncem leta odpisali za K 5884 moral bi torej znašati K 67037 bilanca pa izkujuje samo K 52957. Kam so skrili diferenco K 14081?

Dalje se nabaja med aktivi bilance v letu 1901 postavka: »nepovrnjene preveč izplačane vloge kron 180 — in nepovrnjene obresti od te K 382« — nasprotno pa čitamo v denarnem prometu: »preveč izplačane vloge K 60 —«. Kako pač ta dva zneska med seboj differirata, nam ni možno napraviti jasne slike, ker nam niso njihove knjige na razpolago. Nai si že bode stvari takor hode, vendar lahko izprevidijo čitalci, kako površno se uraduje po takih posojilnicah, katerim na čelu stoji ljudje brez vsake obrazbe v knjigovodstvu, da izplačajo kar tako približno K 180 preveč iz blagajne. Seveda je tak denar izgubljen za zavod, ako se ne ve za pravega vlagatelja, odnosno, da se ne dà iztrjati od dotočnika. Najlepše pri celitosti stvari je dejstvo, da zahtevajo od svojih zmot še povrh obresti K 382.

V računskem zaključku za leto 1900 znaša je rezervni fond kron 759050. Prenos istega pa najdemo v prihodnji bilanci tiskanega z zneskom K 749754. Kako je bilo to mogoče, da so utajili zopet K 9296?

Ako popravimo inventar za K 14081 ter znižamo gotovino, ki je bila začetkom leta 1901, previsoka za K 400056 med pasivi pa rezervnemu fondu pridenemo onih utajenih K 9296, ostane nam pa odbitku pasiv od aktiv **izguba K 3490-46** — ne pa dobiček K 46225.

Poročilo na prvi strani svedoči, da je posojilnica deležna vseh poslovnih »olažav« ter je član »Gospodarske zvezde« v Ljubljani.

Ker sestavlja ravno ta »dična« zveza vsako leto bilance različnih denarnih zavodov in statistične rade vseh, v njeno zvezo pripadajočih posojilnic po svojih namenih znanih revizorjih, bivših mesarskih pomočnikih in davčnih eksekutorjih, lahko s popolnoma mirno vestjo trdimo, da je bila bilanca za leto 1901 z vednostjo organov »Gospodarske zvezde« na tako sleparški način se stavljena.

Radovedni smo, je li jih je davčna oblast za to drzno falzifikacijo kaj pocukala ali ne?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. aprila.

— **Osebne vesti.** Okrajni glavar pri deželnem vladu v Ljubljani, gosp. Viljem Laschan vitez Moerland, je imenovan deželnovladnim svetnikom. Za okrajna glavarja sta imenovana višji okrajni komesar v Ljubljani g. Leopold Roth pl. Rothenhorst in višji okrajni komesar ter vodja okrajnega glavarstva v Postojni, g. Viljem baron Rechbach. — Sekundarijem v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Rudolfovem je imenovan g. dr. Janko Hubad.

— **Obč. volitve v Ljubljani.** Danes se je vršila volitev iz III. volilnega razreda. Ker ni bilo protikanandidatov niti agitacije, je seveda tudi udeležba bila manjša. Izvoljeni so bili kandidatje narodno napredne stranke in sicer so dobili g. Škerjanec 397, g. Bergant 393 in dvorni svetnik dr. Krek 383 glasov. Nekaj glasov je bilo razcepilnih. Samassov uslužbenec in gostilničar Dachs se

je na vse načine pehal, da bi napravil pri ti volitvi kako zmago, a blamiral se je klavro. Noben človek ga ni hotel poslušati. Uradnik državne železnice Ivan Deutschmann ni hotel na noben način nekaterim železničarjem potrditi, da so službeno zadržani, dočim so drugi uradniki tako na državni kakor na južni železnici to drage volje storili. No, s tem ga Deutschmannom se bomo o priliki še nekoliko pomenili.

— **„Narodna tiskarna“.**

Pod predsedstvom društvenega načelnika gosp. dr. Ivana Tavčarja se je vršil včeraj občni zbor »Narodna tiskarna«. Sklenilo se je razdeliti čisti dobiček takole: Delničarjem dividende po 6 K od delnice, da nagrade 1700 K, družbi sv. Cirila in Metoda 200 K, »Narodnemu domu« 200 krov, gledališkemu podpornemu društvu 200 K, učiteljskemu konviktu 100 K, za Prešernov spomenik drugi obrok v znesku 250 K, dobrodelenemu društvu tiskarjev 50 K. Ostanek se prepriča na novi račun. Kakor se vidi, je »Narodna tiskarna« zopet razdelila lepo sveto v različne narodne namene. Kadar bo plačan lastni dom, ki se letos zida, bo seveda lahko storila še veliko več, tako za povečanje in izpopolnjenje svojih listov, kakor tudi v različne narodne namene — seveda le, ako bodo somišljeniki »Narodna tiskarna« podpirali, tako z naročanjem njenih list

kot poslanec, ker dr. Tavčar, ki je bil spise pregledal, vendar ni mogel prevzeti odgovornosti za oditanje, da je poročevalec člane kuratorija našal. Za tako očitana prevzame povod tisti odgovornost, ki jih ja spreveril ali zapisal. Pri takem položaju ne čutimo niti potrebe niti na gnenja, pričakati se z gospodi akademiki!

Iz črnega brloga. Gospo Štefe ima svoje zvezze, svoje daleč in visoko segajoče zvezze. Še celo v nemškem taboru ima prijatelje, ki ga nikdar na cedilu ne puste ter ga takorekoč sam Laufendene obdrže. To pa je »Slovenec v veliko korist, ker so mu s tem na razpolago najznesljivejši viri. Tako poroča zadnjo soboto: Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je nedavno v pogovoru eden prvih nemških politikov rekel o liberalcih: Das sind elende Kerle, die uns alles verkaufen möchten, nur dass wir sie noch ein paar Jahre über dem Wasser halten! Bilo bi že leti, da »Slovenec« naznani imenega prvega nemškega politika, ker bi bil potem efekt še večji. Ali nam ni treba povedati imena, ker dotičnega »jednega prvih nemških politikov« namreč prav dobro poznamo. Ravno isti je, ki je nedavno v pogovoru o dr. Šusteršiču rekel: Das ist ein elender Kerl, der uns die ganze klerikale Partei verkaufen möchte, nur dass die krainische Sparkasse den bischöflichen Anstalten 200 tausend Kronen gibt! Kakor videte, je nemščina ravno ista, namreč klasična in vir tudi ravno isti, namreč, najzanesljivejši! Iz ravno istega vira zajel je Štefe svojo vest: Malovrh in župan. Tudi ta vest je od konca do kraja resnična, tako resnična, kakor resnično je Štefek sin svojega očeta! Pač res: časnikarju ni želeti družega, nego »zanesljivih virov.«

— »Slovenec« ni mogel na šega članka o obč. gospodarstvu s stvarnimi navedbami izpodbiti. Da bi pa utis, ki ga je ta članek napolnil, vsej nekoliko izbrisal, si je izmisnil, da je župan Hribar ta članek sam spisal. Ob sebi se razume, da je to do cela neresnično, ker župan Hribar z dotičnim člankom ni v nobeni zvezi.

— **Jože Jamšek**, goški oštir in prijatelj krivoprisežnika Ferjančiča stal je v soboto pred deželnim sodiščem. Na zatožni klopi so sicer sedeli: Alojzij Ferjančič, Andrej Ferjančič in Jože Jež — obsodil pa se je Jože Jamšek. To pa je prišlo takole: Jože Jamšek, pri kojem se je kurat večkrat upijanil, menil je, da bi se temu kuratu dalo pomagati, če bise Alojzij Ferjančič, ki je bil glavnega priča v kuratovi kazenski pravdi, zaplet v kako kazensko preiskavo. Na to je misil Jamšek noč in dan, kar je tem lepše, ker je Alojzij Ferjančič njegov svak. Končno pričel je vohati po goških gozdovih na Nanosu in naenkrat je pričel trdit, da je Ferjančič več dreves v goškem ekvivalentu posekal, kakor mu jih je bil gozdni odsek odkazal. In res se je dobilo par dreves, pri katerih je bil na koreninah odsekani štampelj gozdnega odseka. Bog zna, kdo je štampelj odsek? Brez dvojbeno kak dober prijatelj Ferjančičev! Vršila se je dolga preiskava proti Alojziju Ferjančiču, a vodil jo je adjunkt Polenšek, in sicer s kitajsko nevednostjo in s kitajsko površnostjo. Ta človek postaja od dne do dne bolj nevaren svobodičipavskih davkoplăčevalcev! Koliko časa ga justica še pusti, da pase juštice svoje kozle po vipayavski dolini? Pri glavnem razpravi v soboto je vsa obtožba, kakor hišica s kart skupaj padla in pokazala se je klavernost predpreiskave v polni luči. Otoženci, ki je zagovarjal dr. Ivan Tavčar, so se sijajno oprostili, Jože Jamšek pa je radi svoje »krščanske« ljubezni do svojega svaka prejel nekaj gorkih zaušnic, ki je pošteno zasušil in koje mu iz srca privoščimo. Naša želja je, da bi se tako godilo vsakemu »katoliškemu« obrekovalcu!

— Novo žaljenje narod-nega ženstva.

Spoštno slovensko žensko društvo stoji strogo na demokratični podlagi in združuje v sebi pri-padnice različnih stanov. To dejstvo je društvo pridobilo mogoč simpatij in za-upanja celo v tistih krogih, ki sicer tako radi za duhovniki hodijo. Zadnji čas so se nekateri služkinje obrnile do »Splošnega slovenskega ženskega društva,« da bi jim v nekaterih zadavah svetovalo in jih podpiralo. Zlasti se je šlo tu za znano društvo sv. Marte, katero je ustanovil slaboglasni vikarij Kalan, ki se je imenoval dosmrtnim in neodstranjivim predsednikom ter vboje posle skubi, kakor to zna samo klerikalec. »Sp. slov. žensko društvo« je drage volje ustreglo omenjeni želji in včeraj se je zbralo lepo število služkinj v društvenih prostorih. Prišla je vsaka, ki je hotela priti in društvo kratko malo ni moglo preiskovati, kakor vrste ljudje pridejo, saj ni razpošiljalo nikakih vabil in tudi ni moglo vedeti, kdo da pride. Vikarij Kalan in vikarij Luka Smolnikar pa sta se tega se stanka vstrašila. Zbala sta se, da bi kronte več ne letele tako skupaj kakor zadnji čas, in obdolžila sta eno izmed onih, ki so se obrnilo do »Sp. slov. ženskega društva,« da je bila zaradi tavnine kaznovana. Mogoče, da je to res, mogoče pa tudi, da to ni res. Sicer pa je bil tudi krivoprisežni kurat Ferjančič obsojen, pa sme vendar spet opravljati nekravovo daritev! Lumparija škofovega glasila tiči v zadnjem odstavku dotične notice. Tam je rečeno: »Liberalne dame, katere so pritrjevale nazorom Zofke Kvedrove, bodo gotovo tudi to predavateljico simpatično pozdravile.« Tu se očitajo liberalnim damam posebne simpatije za tatico. To je infamija, kakršne je zmožno samo glasilo ljubljanskega škofa in posuverele kranjske duhovščine. Očitati poštenim in uglednim damam posebne simpatije za tatico, pomeni toliko, kakor jih proglašati za nepoštene, za tovarišice tatic. In kaj facega se drzne pisati škofov list! Da je to novo krvavo žaljenje narodnega ženstva odgovoren le škof, leži na dlani. Kakor se kaže, bo treba druge strune naviti, da se škofa nauči kaj smejo in česa ne smejo redakterji njegovega lista.

— In še enkrat pater Sigmund.

V soboto ste ožigali surovo obnašanje Kristovega namestnika, patra Sigmunda. Skoro ni mogče verjeti, da bi se kaj takega moglo zgoditi, da nas ni pater Sigmund v nedeljo zjutraj zopet sam prepričal, da res spada bolj v svinjak, kakor pa v cerkev. V nedeljo zjutraj je spovedoval ta lepi božji namestnik. Prišel je k spovedi deček, star kakih 10 do 12 let. Kar začne pater Sigmund rohati nad ubogim otrokom: »Kam pa hodiš v šolo. Jaz ne bom spovedoval takih otrok!« In spodil je nedolžnega otroka od spovednice. Pa takim ljudem naj se izroti šola in naša deca! Tako vodijo ti božji namestniki ljudstvo »nazaj h Kristusu kralju. Ni čuda, da se je izrazil poleg stoječi gospod: »Ti ljudje so hujši nego stekli psi. Glavo smemo staviti, da ta deček čez kakih 6 do 8 let gotovo ne bude s svojimi grehi nadlegoval patra Sigmunda, pa tudi nobenega drugega duhovnika, ker je ta duhovnik s svojo surovostjo za sadil v mehko otroško dušo kal, ki bodo rodila sad, kakršen se pripisuje delovanju »brezverskih učiteljev. Kristus je rekel: »Pustite otročice k meni, a njegovi nasledniki jih pehajo od sebe.«

— **Deželna bolnica.** Prejeli smo naslednji dopis: Vaš boj za zboljšanje razmer v deželni bolnici je vreden vsake hvale in toplega priznanja. Tega mnenja niso samo ljubljanci (razum »Slovenca« — pa saj se poznamo) nego tudi na deželi se mnogo govori o tej stvari in vse stoje na strani »Slov. Naroda.« Potrebno je in jasno potrebno, da se vodstvo oziroma oskrbnštvo bolnic vzamejo iz rok pobožnih usmiljenkam, ki so v pravem pomenu besede sestre naših črnih požeruhov. A da se tudi izve, kako kujuje »Hochwürdige Schwester Oberin« in s kakim blagom zalaga bolnico in druge zavode, ki so v zvezi z deželno

bolnico povem. Vam tudi jaz nekaj interesantnega, kar bode v prvi vrsti zanimalo trgovske kroge. Pred leti služboval sem v neki trgovini (ime na razpolago) kjer so se od strani Hochwürdige Schwester Oberin naročevali razne stvari in razno blago za bolnico. Vsi računi so se glasili »An den Convent der ehrwürdigen Schwester in Laibach« Opomniti moram, da ima pri tem konventu tudi nemškutarija utrjeno gnezdo, kjer dobre se usmiljenke, ki govore slovensko le toliko, da zamorejo za silo kupiti sadje na sadnem trgu za ljubljansko škofovo. Pove se pa lahko temu konventu na polna usta, da je kupoval pred leti in gotovo tudi danes najvažnejše potrebščine kakor svinsko mast, riž, kis, olje itd. od židovskih tvrdk ter se imena že potrebno tudi imenujejo. Namesto naravnega kisa so te usmiljenke kupovale za bolnike kemično esenco, ki je barvana. Vse iz usmiljenja do bolnikov! Domaci trgovci v Ljubljani pa so se prezirali, gotovo ker so liberalci. Torej rajši od žida kot pa od domačega davkoplăčevalca. Še celo fišol, ki ga je pri nas doma dosti, se je v bolnico importiral iz sosedne Hrvatske, če tudi indirektno po prekupecu. No pa kaj bi o tem še več govorili. Dežela naj vsame upravo bolnice sama v roke. Ne le, da bi bolniki bili znatno na boljem, če bi se upeljala lastna režija. Če bi se kupovale potrebščine od domačih trgovcev, od domačih davkoplăčevalcev, a ne od ogrskega žida, bi se dobivalo vsaj pristno blago. Da se konvent za to ne briga, je lahko umevno, saj se tudi tvrdke revanžirajo ob novem letu s tajnimi darili, od katerih bolnik sicer nič ne ve, pač pa konvent. Ako pa »Slovenec« tudi tega ne veruje, se lahko tudi ta zadeva pojashi.

— **Štajerski deželni zbor** se je zopet razdelil. Imel je tri seje. Najzanimivejša je bila zadnja seja v soboto. V tej seji je deželni zbor najprej razpravljal o ustanovitvi nemškega ženskega učiteljišča v Mariboru. Vlada je temu zavodu odrekla v naprej vsako podporo. S tem zavodom se hoče pospeševati ponemčevanje Spodnjega Štajera in zato so Slovenci nastopili proti dotičnemu predlogu. Govorila sta Žičkar in jako srečno in energično dr. Hrašovec. Seveda je nemška večina vzlic slovenskim protestom sprejela zadnji predlog. Po rešitvi nekaterih druzih zadev se je potem vršila volitev deželnega odbora. Iz kurije veleposestva je bil izvoljen grof Fran Attems iz kurije mest in trgov dr. pl. Derschatta iz kurije kmetskih občin pa slovenski poslane Robič. V tej kuriji je bilo oddanih 23 glasov; Robič je dobil 14 glasov, 8 glasov je dobil nemški klerikalci, župnik Holzer, 1 glasovnica je bila prazna. Robič je bil izvoljen, ker so poslanci Bauernbunda zanj glasovali. Ti poslanci so svobodomiselnii in v narodnem oziru odločno nacionalni Nemci, a vendar so rajše volili v deželnem odboru slovenskega poslance, kakor pa nemškega klerikalca. Ali so s tem postali »izdajalc« svojega naroda? Nemške klerikalce je seveda silno jeziklo, da so svobodomiselnii nemški kmetski poslanci rajše dali Slovencu svoje glasove, kakor nemškemu klerikalcu. Ko je bil razglasen izid volitve, so nemški klerikalci upili: »Heil den deutschen Bauernbündiern!« Vodja teh poslancev Rokitansky je nato zaklical nemškim klerikalcem: »Da! So glasno smo glasovali za Slovenca! Kaj ne, Vam bomo dali glasove, Vi zatiralci svobode in ljudstva!« Ko so klerikalci nekaj ugovarjali, jim je Rokitansky zaklical: »To boste še dolgo čakali, predno Vam damo kak glas! Postarali se boste!« Nemško javno mnenje populoma odobrava, da so nemški Bauernbündlerji rajši dali svoj glas Slovencu Robiču, kakor nemškemu klerikalcu. Iz cele zbornice so bili voljeni v deželni odbor: Feyrer, Stalner in Link. Pri volitvi namestnikov so Slovenci zopet glasovali z Bauernbündlerji in je bil Robičevim namestnikom izvoljen baron Rokitansky. Radovedni smo, kaj poreko naši klerikalci k tej zvezi in še bodo

tudi nemške Bauernbündlerje razglasili za izdajalce svojega naroda.

— **Volitev v Trstu.** Volilni boj v III. razredu je končal z zmago lažliberalne stranke, ki je tudi sedaj imela občino v rokah. Boje je bil hud. Kandidatje vladajoče stranke so dobili od 1560–1619 glasov, kandidatje nasprotnne Dompijerjeve stranke pa 1027 do 1099 glasov. Vseh volilcev je prišlo 2702. Pred mestno hišo se je zbrala velika množica, ki je nestreno čakala razglasila o izidu volitve. Prišlo je do živahnih kontroverz in burnih demonstracij med pristaši obeh strank. Pristaši Dompijerjeve stranke je policija razglasila, da so županu Sandrinelli priredili ovacijo.

— **Umrla** je danes na Karlovski cesti št. 2 uradnikova vdova Margareta Spellak v 83. letu. Rojena je bila 9. junija 1820 v nekdanjem, zdaj Tivolskem gradu kot hči štabnega vođe Feinkorna, bivšega bojevnika pri Lipskem, ki je prišel na to s c. kr. pešpolkom Henrik princ Reuss-Plauen št. 17, (pozneje princ Hohenlohe in zatem fcm. Kuhn) na Kranjsko.

— **„Glasbene Matice“ oratorij, »Sv. Frančišek« v stolni cerkvi.** Da se prepreči vsak nered pri ogromnem obisku oratorija, prosi odbor, naj vsakdo dobro pogleda vstopnico, kjer ima natanko označen dohod in prostor. Dohodi so trije: skozi desno zakristijo na voglu ceste Pred škošijo in Semeniških ulic, skozi stranska vrata in skozi glavna vrata. Skozi levo zakristijo imajo dohod samo sočeljoci. Skozi desno zakristijo prihajajo tisti, ki imajo vstopnice za sredo rumene, za četrtek bele barve; skozi stranska vrata tisti, ki imajo vstopnice za sredo rdeče, za četrtek modre barve; pri glavnih vratah pa vstopajo tisti, ki imajo vstopnice za prvi večer zelene, za drugi rujevanje barve. — Skupine sedežev so te: 1.) Pod kupolo na lev in desn; 2.) pod kupolo ob stranskem oltarju na lev in desn; 3.) pod obokom med kupolo in glavno ladijo na lev in desn; 4.) v glavni ladiji na lev in desn; 5.) ob stranskih oltarjih v glavni ladiji na lev in desn. Stojijoča pod korom, na koru in v stranskih kapelah. »Leva« in »desna« velja, ako smo obrnjeni proti velikemu oltarju, kjer se bo oratorij izvajal. Številke tekmo od prve do zadnje. — Pri rediteljstvu ob vhodih in po cerkvi bodo odboru pomagalo 16 gospodov visokošolcev, ki bodo označeni z belimi pentljami. — Ker garderobera ni možna, naj se vsakodaj težko okolščini primerno obleč. Začetek bo točno ob pol 8. uri, zato je želeti, da se prostori zavzemajo še pred začetkom.

— **P. Hartmann** je došel danes dopoldne z gorenjskim vlakom.

Na kolodvoru ga je v čakanici I.

razreda pričakoval odbor »Glasbene

Matrice« in oba pevska odbora s koncertnim vodjem g. Hubadom. V imenu društva ga je pozdravil predsednik računskega nadsvetnik Svetek,

v imenu pevskega zboru načelnik prof. Štritof, v imenu Cecilijskega društva g. Gnjezd. Občinstva je bilo prav mnogo zbranega.

— **Gospa Henrieta Kury**, koncertna pevka z Dunaja, ki bo peljala pri oratoriju sopransko partijo, je došla že zjutraj v Ljubljano. Do poludne sta jo šla v hotel pozdraviti gospa dr. Ferjančičeva kot načelnica ženskega zboru in g. prof.

Štritof kot načelnik moškega zboru. Gospa Kury je zelo dražestna in ljubezljiva dama. — Drugi solisti dojde danes z večernim brzovkom.

— **Občni zbor, »Zvezde slovenskih kolesarjev«** se je vršil včeraj ob neprizakovano dobrem obisku. Iz tajnikovega poročila je bilo posneti, da je »Zvezda« napravila v minulem letu nekaj novih stacij, da je izpostavila od italijanske vlade ugodnejše udobnosti za prestop avstrijsko-italijanske meje, ter da je sploh vsestransko delovala v prid in povzročila tega zdravega sporta. — Blagajnik gospod Kocmür je podal skrbno sestavljen račun o sedanjem blagajniškem stanju. Vkljub tolikim stroškom znaša sedanje zvezino delno premoženje skupaj 39079 K. Na predlog gospoda Bartletta se je dal bivšemu odboru absolutorij, na kar so bili v nov odbor voljeni gg.: Vesel Rudi, Zor, Gutnik, Gombič, Dražil, Devčič, Stuchij, Čuden in Gotthard. Oti posameznih predlogov bi bilo omeniti onega gospoda predsednika borovniškega kolesarskega kluba, ki meri na to, da se letna členarina zniža od sedanjih 3 K na

2 K, ter onega gospoda Gombača, naj bi »Zvezda« pristopila kot člen k mednarodnemu avstrijskemu turing-klubu (Oesterreichischer Touring-Club) na Dunaju. Pristop je prijavilo že 16 zveznih členov; za ustanovitev posebne sekcije zadostujejo torej le še 4 členi. Priponni se, da člen turing-kluba dobre brezplačno klubov znak, vsaki mesec klubov športni list ter smejo prestopiti meje vseh držav brez nikakih zaprek. Letna členarina znaša 8 K, toda zveznim členom se členarina značno zniža. Oba predloga ima pretresti in rešiti novi odbor, ter staviti prihodnjemu občnemu zboru konkretne tozadne predloge.

— **Pevsko društvo, »Ljubljana«** ima z ozirom na oratorij »Sv. Frančišek« svoje pevske vaje v tem tednu v ponedeljek, torej in petek, kar naj blagovolijo člani na znanje vzetki.

— **S Črnega vrha** nad Idrijo se nsm poroča, da bode tudi letos živinski semenj na dan sv. Jurja, to je dne 24. aprila t. l. Kupci se opazijo, ker se vedno jako veliko živine na prodaj pripelje.

— **Ogenj na Ježici.** Včeraj popoldne ob pol 6. uri zadevo je na Ježici goreti. Zgorela sta hiša posestnika Ivana Pečnika in hlev posestnika Ivana Ramovša. Ogenj so zanežili otroci.

— **Od vojakov pobegnil** je v noči ob sobotu na nedeljo poddešnik 27. pešpolka Alojzij Knutner. Obliko in orožje je pestil v vojašnici.

— **Z nožem zabodel** je dešivec Janez Vidmar na Savi pri Jesenicah delavca Ignacija Dobovška iz Suhoce v kamniškem okraju. Bila sta se v hlevu spra, nakar je Vidmar potegnil nož in sunil Dobovška v hrbot in ga nevarni ranil.

— **Nepreviden kolesar.** Včeraj dopoldne ob 10

